Naturstyrelsen

Storstrøm
8. oktober 2026

Referat af styregruppemøde om Smålandsfarvandet 24. september kl. 15-19 på Avnø Naturcenter

Deltagere fra styregruppen
Vordingborg Kommune: Byrådsmedlem Mikael Smed (A) (formand)
Slagelse Kommune: Borgmester Knud Vincents (V) (næstformand)
Lolland Kommune: Byrådsmedlem Henning Alfred Rasmussen (H)
Guldborgsund Kommune: Byrådsmedlem Annemette Schønberg Johnsen (F)
Naturstyrelsen Storstrøm: Jane Skov Lind
Danmarks Naturfredningsforening: Troels Stilling Stensballe
Dansk Ornitologisk forening: Michael Thelander
VKST: Niels Rasmusen
Lokale museer: Anna-Elisabeth Jensen
Sammenslutningen af Danske Småøer: Anne-Grethe Laursen, stedfortræder for Kirsten Sydendal
Dansk Skovforening: Nicolai Tillisch
Sektionen for Større Jordbrug: Helle Reedtz-Thott
Danmarks Fiskeriforening og Dansk Akvakultur: Roland Madsen, stedfortræder for Thomas Ditlevsen
Erhvervshus Sjælland: Connie Christensen
Friluftsrådet: Jens Ole Suldrup
Danmarks Sportsfiskerforbund: Peter Rasmussen
Dansk Kyst- og Naturturisme: Birthe Jørgensen

Afbud fra styregruppen
Næstved Kommune: Byrådsmedlem Rune Kristensen (C)
DGI: Signe Nyby
Danmarks Jægerforbund, Kreds 6: Susan Jørgensen

Deltagere fra det udvidede sekretariat
Lolland Kommune: Claus Lyngby Petersen
Vordingborg Kommune: Søren Per Sørensen
Slagelse Kommune: Mette Lücke Pedersen

Deltagere fra sekretariatet for forundersøgelsen
Line Trap Mogensen
Camille Løvdahl Møller-Sørensen

1. **Godkendelse af dagsorden og referat**

   Dagsorden for dette møde samt referatet fra mødet den 17. juni 2026 blev godkendt.

2. **Meddelelser fra formanden**

   Annemette Schønberg Johnsen, der efter kommunalvalget blev udpeget som repræsentant for

Guldborgsund Kommune, blev budt velkommen. Anne-Grethe Laursen, som deltog som stedfortræder for Kirsten Sydendal (Sammenslutningen af Danske Småøer), og Roland Madsen, som deltog som stedfortræder for Thomas Ditlevsen (Danmarks Fiskeriforening og Dansk Akvakultur), blev også budt velkommen.

Styregruppen blev orienteret om, at Signe Nyby, som er DGI Storstrømmens repræsentant, grundet nye arbejdsopgaver udskiftes med formand for DGI Storstrømmen Ole Larsen fra og med styregruppemødet d. 21. oktober.

3. Status på projekt og tidsplan

Styregruppen blev orienteret om status på projektet.

Da projektet blev forsinket pga. folketingsvalget, besluttede styregruppen på mødet den 17. juni 2026 at udskyde afleveringen af den afsluttende rapport til ministeren. Kommissoriet er derfor blevet rettet, så 3 formuleringer om, at *forundersøgelsen skal være færdig i 2026* er rettet til *forsommeren 2027*.

Bilag 1: Opdateret tidsplan for styregruppens arbejde
Bilag 2: Opdateret kommissorium for styregruppen

Bemærkninger
Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) bemærkede, at drøftelserne om afgrænsning samt om potentialer og virkemidler sker uden præjudice (at drøftelserne sker uden at binde styregruppen) for styregruppens anbefaling af, om der er grundlag for at etablere en nationalpark."

Styregruppen udtrykte ønske om, at der tilføjes et punkt på næste styregruppemøde om, hvordan beslutninger om anbefalinger træffes, herunder adgangen til mindretalsudtalelser i den afsluttende rapport.

4. Resultat af undersøgelse om jordejernes tilslutning

Styregruppen besluttede på mødet den 17. juni 2026 at spørge alle jordejere inden for et udvalgt område, om de ønsker, at deres matrikler bliver en del af en kommende nationalpark. Spørgeskemaerne blev sendt ud via de 5 kommuner i første uge af juli med deadline for besvarelse den 16. august 2026.

Sekretariatet gennemgik besvarelserne ift. svarprocent, fordeling af jordejernes svar samt det samlede antal hektar inden for hver svargruppe. Svarprocenten endte på 19,3%.

Resultaterne viste pr. 8. september 2026, at 40% af jordejerne (338 jordejere) svarede 'Ja, alle matrikler kan indgå i en nationalpark', mens 54% svarede 'Nej, ingen af matriklerne kan indgå i en nationalpark' (455 jordejere). Arealmæssigt fordeler det sig således, at 1.176 ha ønskes indgået i en nationalpark, mens 10.610 ha ikke ønskes indgået i en nationalpark. 5.092 ha har ikke tilkendegivet deres holdning i undersøgelsen. Kommunale arealer (764 ha) er ikke medtaget i beregningerne, da kommunerne endnu ikke har truffet beslutning om hvorvidt deres arealer kan indgå.

Bilag 3: Jordejeres tilslutning

Bemærkninger
Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) bemærkede, at 89 % af det areal, hvor jordejerne har tilkendegivet sig, har svaret nej. Det svarer til 59,7 % af hele afsøgningsområdet."

5. Principper for afgrænsning

På styregruppemødet den 21. oktober skal styregruppen anbefale, om der er grundlag for at etablere en nationalpark, og i givet fald skal styregruppen også anbefale en afgrænsning af nationalparken.

Styregruppen drøftede på dette møde principper for en anbefalet afgrænsning. Sekretariatet vil, på baggrund af styregruppens drøftelser, udarbejde et konkret bud på afgrænsningen til styregruppens møde den 21. oktober 2026.

Beslutninger
Styregruppen besluttede, at kun et aktivt ja betyder, at man indgår i den anbefalede afgrænsning.

Ved håndsoprækning (10 for, 4 imod) blev det besluttet, at alle, som har svaret ja, til at matriklerne kan indgå i en nationalpark, indtegnes i den afgrænsning, som styregruppen skal tage stilling til på styregruppemødet d. 21. oktober. Matrikler som ikke ligger i sammenhæng med andre, som har svaret ja, indtegnes derfor også i det forslag, sekretariatet udarbejder til styregruppen. Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) stemte imod med henvisning til, at enkeltliggende matrikler ikke bidrager til nationalparklovens formål om at skabe og sikre større sammenhængende naturområder og landskaber af national og international betydning.

Det blev besluttet, at sekretariatet til styregruppemødet d. 21. oktober medbringer et kort pr. kommune med afgrænsningen samt et kort pr. kommune som viser de kortlagte værdier inden for afgrænsningen.

Styregruppen besluttede, at ved de kyststrækninger, hvor den bagvedliggende lodsejer ikke ønsker at indgå i nationalparken, følger afgrænsningen kystlinjen langs vandkanten (ikke matrikelgrænsen) og tegnes ved at anvende nyeste luftfoto fra 2025. Tilvækstarealer ud for lodsejere, som ikke ønsker at indgå i nationalparken, vil derfor ikke indgå i det forslag til afgrænsning, sekretariatet tegner til næste styregruppemøde.

Styregruppen har modtaget en henvendelse fra Andersen Gruppen, der ønsker at råstofindvindingsområder på havet bliver undtaget fra styregruppens anbefaling til afgrænsning. Et flertal af styregruppen ønskede ikke, at man tegner udenom nuværende og potentielle råstofindvindingsområder i havet, med begrundelsen, at nationalparkloven ikke kan tilsidesætte råstofloven. Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) tilkendegav sin uenighed i denne beslutning, med begrundelse i at respektere virksomheder som arbejder med råstofindvinding som levebrød. Niels Rasmusen (VKST), Nicolai Tillisch (Dansk Skovforening) og Roland Madsen (Danmarks Fiskeriforening og Dansk Akvakultur) tilkendegav enighed med Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug). Sekretariatet udarbejder et svar på henvendelsen fra Andersen Gruppen i samarbejde med formanden for styregruppen.

I bemærkningsfeltet til undersøgelsen af jordejernes tilslutning opfordrer Vordingborg Havn styregruppen til at tilpasse afgrænsningen, så havneområdet og de tilhørende sejlrender holdes uden for nationalparkens grænser. Vordingborg Havn ejer desuden arealer på Masnedø, som de – som en del af undersøgelsen af jordejeres tilslutning - har tilkendegivet, at de ikke ønsker medtaget i nationalparkens afgrænsning, hvorfor de ikke indtegnes i den foreslåede afgrænsning, der skal

drøftes på næste styregruppemøde. Styregruppen tilkendegav ikke opbakning til at tegne uden om Vordingborg Havns sejlrender. Sekretariatet giver i samarbejde med formanden besked til Vordingborg Havn om, at sejlrenderne umiddelbart ikke udtages af den afgrænsning, der skal drøftes på næste styregruppemøde.

Det blev aftalt, at sekretariatet vil forsøge at undersøge, hvilke beslutninger forligskredsene har truffet i perioden fra forundersøgelserne fra de vedtagne nationalparker blev afleveret, til nationalparkerne blev vedtaget.

Bemærkninger
Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) udtrykte ønske om, at betingede ja-besvarelser kun bør indgå i kategorien af 'Ja, alle matrikler kan indgå i en nationalpark', hvis betingelsen kan opfyldes inden for lovens rammer.

Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) henviste til, at DTU Aqua i den supplerende undersøgelse selv anfører, at sandbankerne ikke er specielt unikke i en national kontekst, at de fleste fiskearter er generelt udbredte i danske farvande, at ingen af fuglearterne er unikke for Smålandsfarvandet, og at kystlagunerne er unikke i en regional sammenhæng (rapportens s. 7, 11, 12 og 13). De marine værdier er ifølge Helle Reedtz-Thott dermed ikke dokumenteret at være af national eller international betydning. Det bør indgå i sekretariatets forslag til afgrænsning.

Nicolai Tillisch (Dansk Skovforening) udtrykte ønske om, at Transportministeriet og evt. andre ministerier bør høres om konsekvenserne for råstofindvinding i nationalparken.

Roland Madsen (Danmarks Fiskeriforening og Dansk Akvakultur) udtrykte ønske om, at Miljøministeriet bør høres i forhold til konsekvenser for havbrug med opdræt af fisk inden for nationalparker.

6. Anbefaling af potentialer og virkemidler

Styregruppen kan vælge at anbefale i den afsluttende rapport, hvilke potentialer og virkemidler en kommende Nationalpark Smålandsfarvandet med fordel kan tage fat på i deres arbejde med at udarbejde en nationalparkplan.

Styregruppen drøftede derfor ved de fire borde, hvilke potentialer og virkemidler, der skal fokuseres på i det reducerede forundersøgelsesområde. På baggrund af bordgruppernes udvalgte potentialer og virkemidler udarbejder sekretariatet et forslag til styregruppens anbefalinger til mødet den 21. oktober.

Bilag 4: Sammendrag af potentialer og virkemidler

Bemærkning
Peter Rasmussen (Danmarks Sportsfiskerforbund) bemærkede, at virkemidlet "Forbedre gydeforhold og overlevelse for brakvandsgedder" bør hedde "Forbedre gydeforhold og overlevelse for brakvandsfisk".

7. Afsluttende rapport, del 1

Styregruppen gennemgik i fællesskab deres ønskede rettelser til del 1 af den afsluttende rapport.

Rapportens del 1 indeholder:
3. Indledning
4. Organisering af projektet
5. Tidsplan og proces
6. Overordnet beskrivelse af forundersøgelsesområdet
7. Forundersøgelsesområdets værdier og udviklingsmuligheder
8. Borgerinddragelse og dialog
- Afsøgning af frivillig tilslutning til Nationalpark Smålandsfarvandet

Rapportens del 2, der består af forord, sammenfatning, styregruppens anbefalinger og forundersøgelsens konklusion, vil blive behandlet på styregruppens møde den 9. december 2026.

Bilag 5: Nationalpark Smålandsfarvandet (afsluttende rapport del 1)

Beslutninger
Styregruppen besluttede, at der skal tilføjes et nyt selvstændigt kapitel omhandlende værdier inden for den anbefalede afgrænsning.

Styregruppen besluttede, at indledningen genbesøges, når hele rapporten er skrevet. Jordejernes tilslutning beskrives med både antal lodsejere og areal i indledningen.

Styregruppen besluttede, at det alle relevante steder i rapporten rettes til, at styregruppen igangsatte en kortlægning af motivationer og barrierer blandt større lodsejere samt en særskilt undersøgelse af de marine naturværdier i december 2025 og ikke februar 2026.

Styregruppen besluttede, at sætningen i kapitel 5 ”På baggrund af denne undersøgelse har styregruppen anbefalet den afgrænsning, som vises og beskrives nærmere i afsnittene 'Sammenfatning' og 'Styregruppens anbefaling af afgrænsningen af Nationalpark Smålandsfarvandet'” slettes, og ændres til ”Styregruppens anbefalinger fremgår af afsnit 9, 10, 11, 12, 13, 14 og 15”. I samme kapitel ændres sætningen ”Denne afsluttende rapport med styregruppens anbefalinger skal godkendes i de fem byråd og efterfølgende behandles af forligskredsen, med henblik på beslutning om etablering og afgrænsning af Nationalpark Smålandsfarvandet” til ”Denne afsluttende rapport med styregruppens anbefalinger skal godkendes i de fem byråd med henblik på forligskredsens stillingtagen”.

Styregruppen besluttede, at det konsekvensrettes i rapporten, om tallet for beskyttede naturtyper i rapporten er 4.347 ha (kapitel 6) eller 4.382 ha (kapitel 7.1).

Styregruppen besluttede, at delafsnittet i kapitel 7 ”De kommende beskrivelser af forundersøgelsesområdets værdier og udviklingsmuligheder er opsummeringer af de 5 temaundersøgelser, som blev udført som en del af forundersøgelsen hen over sommer og efterår i 2025. Det er eksterne konsulenter fra virksomhederne WSP, Schønherr, PlanScape, Visby, BARK Rådgivning og Epinion, som har udarbejdet temaundersøgelserne inden for natur og geologi, landskaber, kulturhistorie, friluftsliv og formidling samt turisme og erhverv i hele forundersøgelsesområdet. Forundersøgelsen har haft til opgave at kortlægge og undersøge værdier og udviklingsmuligheder inden for hvert af de nævnte temaer.” ændres til ”De kommende beskrivelser af hele forundersøgelsesområdets værdier og udviklingsmuligheder er opsummeringer af de 5 temaundersøgelser, som blev udført som en del af forundersøgelsen hen over sommer og efterår i 2025. Det er eksterne

konsulenter fra virksomhederne WSP, Schønherr, PlanScape, Visby, BARK Rådgivning og Epinion, som har udarbejdet temaundersøgelserne inden for natur og geologi, landskaber, kulturhistorie, friluftsliv og formidling samt turisme og erhverv i hele forundersøgelsesområdet. Forundersøgelsen har haft til opgave at kortlægge og undersøge værdier og udviklingsmuligheder inden for hvert af de nævnte temaer. Det er således ikke værdier fra den anbefalede afgrænsning, men fra hele forundersøgelsesområdet. Epinions undersøgelse af turisme og erhvervsliv inddrager data fra kommunerne i deres helhed".

Styregruppen besluttede, at sætningen i kapitel 7.1 "Der findes mange vigtige yngle-, raste- og fourageringsområder for fugle (bl.a. klyde, terner, rørhøg og spidsand)" ændres til "Der findes mange vigtige yngle-, raste- og fourageringsområder for fugle (bl.a. havørne, klyde, terner, rørhøg og spidsand)".

Styregruppen besluttede, at sætningen i kapitel 7.6 "De konkluderer, at Smålandsfarvandet i dag har et solidt turismegrundlag med mange overnatningsmuligheder, maritime aktiviteter og markante kultur- og naturoplevelser" ændres til "De konkluderer, at Smålandsfarvandet i dag har et solidt turismegrundlag med mange overnatningsmuligheder på tværs af kommunerne som helhed, maritime aktiviteter og markante kultur- og naturoplevelser".

Styregruppen besluttede, at i kapitel 7.7 skal sekretariatet krydstjekke, at de nævnte værdier af konsulenterne beskrives med ordene 'national betydning' eller 'international betydning' i forhold til følgende sætning: "Forundersøgelsesområdet er således et druknet morænelandskab, som i samspillet mellem havet, øerne og kysterne indeholder talrige naturværdier, landskabsværdier og kulturhistoriske fortællinger af national og international betydning". Hvis ikke konsulenterne specifikt har nævnt ordene 'national betydning' eller 'international betydning' i deres temaundersøgelser, skal de respektive værdier udgå fra sætningen.

Styregruppen besluttede, at fodnoten til kapitel 8.2 ændres fra: "Svarprocenterne placerer sig tilfredsstillende, da spørgeskemaer ifølge forskningsmæssige retningslinjer gerne skal have en svarprocent på 50% eller højere, for at anses som repræsentative. Kilde: S. Clement og J. Ingemann, *Introduktion til praktisk statistik* (Syddansk Universitetsforlag, 2016)" til "Svarprocenterne placerer sig tilfredsstillende, da spørgeskemaer ifølge forskningsmæssige retningslinjer gerne skal have en svarprocent på 50% eller højere, for at anses som repræsentative. Kilde: S. Clement og J. Ingemann, *Introduktion til praktisk statistik* (Syddansk Universitetsforlag, 2016). Der kan være bias som påvirker repræsentativiteten".

Styregruppen besluttede, at afsnittet 'Afsøgning af jordejeres tilslutning' skal komme før 'Borgeres tilkendegivelser i 'Din Mening'-foldere' i opsætningen af rapporten.

Styregruppen besluttede, at sætningen i afsnittet 'Konklusioner fra den eksterne borgerinddragelsesrapport' "Denne modstand bunder ifølge Urlands vurdering i en frygt for at miste råderet over sine landbrugsarealer, og dette taler derfor ind i en bredere politisk tendens, som ifølge Urland kan være svært at mane til jorden i regi af Nationalpark Smålandsfarvandet" skal omformuleres til "Denne modstand bunder ifølge Urlands vurdering i en bekymring for at miste råderet over sine landbrugsarealer, og dette taler derfor ind i en bredere politisk tendens, som ifølge Urland kan være svært at mane til jorden i regi af Nationalpark Smålandsfarvandet". Sekretariatet skal dertil undersøge, om Urland i sin rapport har skrevet, at lodsejerne også er bekymrede for økonomiske konsekvenser.

Styregruppen besluttede, at sætningen i kapitel 8.4 "Deres tilkendegivelser danner derfor grundlag for den af styregruppen anbefalede afgrænsning." ændres til "Deres tilkendegivelser indgår i styregruppens vurdering af, om, og i givet fald hvor, der er grundlag for den af styregruppen anbe-

falede afgrænsning". Sætningen i samme kapitel "Borgernes input undervejs har været værdifulde, og input fra de borgere, som deltog i temaworkshops, har været indarbejdet i alle temaundersøgelserne af konsulenterne" ændres til " Borgernes input undervejs har været værdifulde, og input fra de borgere, som deltog i temaworkshops, har været indarbejdet af konsulenterne i alle temaundersøgelserne".

Rapportens del 1 (Indledning, Organisering af projektet, Tidsplan og proces, Overordnet beskrivelse af forundersøgelsesområdet, Forundersøgelsesområdets værdier og udviklingsmuligheder samt Borgerinddragelse og dialog) blev godkendt med de besluttede rettelser. Styregruppen skal tage stilling til kommende tilføjelser til del 1 vedr. notatet om fugle i Smålandsfarvandet på næstkommende styregruppemøde d. 21. oktober 2026.

Bemærkninger
Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) bemærkede, at resuméet af DTU Aquas undersøgelse i afsnit 7.2 bør gengive undersøgelsens forbehold om manglende national unikhed og regional betydning, jf. Sektionen for Større Jordbrugs bemærkninger (bilag 6).

Helle Reedtz-Thott (Sektionen for Større Jordbrug) spurgte til hjemlen for, at rapporten skal godkendes i de fem byråd. Kravet fremgår ikke af kommissoriet.

8. Bemærkninger til de supplerende undersøgelser

Styregruppen har haft mulighed for at indsende bemærkninger til de 2 supplerende undersøgelser:

- Undersøgelse af den marine natur i en potentiel Nationalpark Smålandsfarvandet.
- Kortlægning af større lodsejeres motivationer og barrierer for deltagelse ved potentiel etablering af Nationalpark Smålandsfarvandet.

Styregruppen blev orienteret om den fremsendte bemærkning fra Sektionen for Større Jordbrug til undersøgelsen af den marine natur i en potentiel Nationalpark Smålandsfarvandet. Bemærkningen lægges på hjemmesiden sammen med den supplerende undersøgelse.

Bilag 6: Styregruppens bemærkninger til supplerende undersøgelser

Bemærkninger

Helle Reedtz-Thott spurgte ind til muligheden for at udtrykke dissens til Urlands og Epinions rapporter, hvortil sekretariatet oplyste, at det har været muligt for styregruppens medlemmer at give bemærkninger til alle rapporter, og disse bemærkninger er lagt sammen med rapporterne på hjemmesiden. Hvis der er behov for at komme med yderligere bemærkninger, så er dette fortsat muligt. Sekretariatet skal modtage eventuelle yderligere bemærkninger senest d. 22. oktober 2026.

9. Kommende møder

Styregruppen blev orienteret om datoerne for de kommende møder i 2026 og 2027:
21. oktober
12. november
9. december

18. januar 2027

Alle møder afholdes på Avnø Naturcenter kl. 15-19.

10. Eventuelt

Ingen punkter til eventuelt.